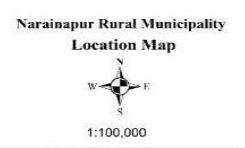

नरैनापुर गाउँउपालिका स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथाप्रतिकार्य योजना,

Legend

- Rural_Municipality_Office
- Ward Office
- Ward boundary
- River network
- Municipality Boundary
- District Roads
- National Boundary
- Feeder road

PRODUCTION SYSTEM
MoshiwatiTM_01
Production System: Moshik
Fiber_Easting: 500000.000002
Fiber_Northing: 510000.000000
Center_MoshiwatiTM_01
Scale: 1:50000
Latitude_S_Center: 0.259800
Longitude_S_Center: 0.259800

प्राविधिक सहयोग

सामाजिक विकास मञ्च बाँके

दस्तावेजः स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८

Local Disaster Preparedness and Response Plan 2080

प्रकाशक: स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति, नरैनापुर, बाँके

प्रकाशन मिति: २०८० असार

संचारिकार: ©प्रकाशकमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग: श्री

सल्लाहकार: श्री

सम्पादक मण्डल: श्री

सहयोग: श्री

संयोजन: श्री रुपन ज्वाली, सूचना व्यवस्थापन अधिकृत, जिल्लाआपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र बाँके

जोखिम नंकशां: नरैनापुर गाउँपालिका, बाँके

प्राविधिक सहयोग तथा सहजीकरण: सामाजिक विकास मञ्च बाँके

नरैनापुर गाउँउपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

नरैनापुर, बाँके
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

शुभकामना

एका तिर वर्षेनी मनसुनको प्रभाव उच्च रहने गरेको छ भने अर्कोतार्फ नयाँ भेरियन्ट सहितको कीरोना भाइरस (कोम्बिड-१९) कोपनि संक्रमण प्रभाव हटेको छैन । नरैनापुर गाउँउपालिका हरेक वर्ष बाही तथा डुवानबाट प्रभावित भै रहेको कुरा सर्वाविदौ छ । विशेष गरेर राष्ट्री नदीका कारण गाउँउपालिकाको अधिकास भुमाग प्रभावित हुने गरेको छ त्यसैगरी आगलागी घटना वर्षेनी अध्यधिक हुने गरेको छ । घरहरु जोडीपर रहनु र फुसका घरहरुका कारण यसै वर्षमात्र २०० बढी घर आगलागीका कारण प्रभावित भएका छन् ।

प्राकृतिक स्रोत साधनको अव्यवस्थित उपयोगले मानव वस्तीहरु एवम् जीविकोपार्जनका साधन स्रोतहरुमा प्रकोपको सम्मुखिता भन्न थेरै बढीरहेको छ । जसले उनीहरुमा विपद् जोखिमको मात्र दिनान्तिन बढीरहेको छ भन्ना अतियूक्त नहोला । विपद् प्रतिकार्य एवम् जोखिम न्यूनीकरण गर्ने एक उपाय सहार्यात्मक उपयुक्त पूर्वतयारी र सम्बन्धितका प्रतिकार्य नै हो भन्ने कुरा विगतका अनुभवहरुबाट सिकाई भएको छ । यसै कुरालाई मध्यनजर गरी यस नरैनापुर गाउँउपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, अनुसार स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८ तयार गरिएको थियो ।

योजना निर्माण गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउनु हुने पालिकाका उपाध्यक्ष, सचै बडा अध्यक्षहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, विपद् फोकल पर्सन, एवम् पालिकाका अन्य शाखाका कर्मचारीहरु एवम् समाजसेवी, चुदिजीवी, सञ्चारकर्ता सबैलाई धन्यवाद जापन गर्दछु । साथै योजना निर्माण कार्यका लागि आर्थिक र प्राविधिक सहयोग पुर्याउने भेरी बातावरणीय विशिष्टता समूह (बी-ग्रुप) बाँके र केएर नेपाललाई विशेष धन्यवाद जापन गर्दछु ।

इशितायाक अहमद शाह
अध्यक्ष
द्वितीयक अहमद शाह
अध्यक्ष

शब्द संक्षेप :

१	ज.वि.व्य.स. DDMC	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति District Disaster Management Committee
२	ज.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
३	प्र.जि.अ.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
४	न.पा.	नगरपालिका
५	गा.पा.	गाउँपालिका
६	स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
७	प.से.का.	पशु सेवा शाखा
८	ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
९	ने.से.	नेपाली सेना
१०	स.प्र.	संघीय प्रहरी
११	प्र.प्र.	प्रदेश प्रहरी
१२	न.प्र.	नगर प्रहरी
१३	स.प्र.व.ने.	शासस्व प्रहरी बल नेपाल
१४	म.बा.शा.	महिला तथा बालबालिका शाखा
१५	जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
१६	डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
१७	ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
१८	रा/अ.गै.स.स.	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
१९	स्था.आ.का.का.स.के. LEOC	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र Local Emergency Operation Center
२०	जि.आ.का.का.स.के. DEOC	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र District Emergency Operation Center
२१	रा.आ.का.का.स.के. NEOC	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र National Emergency OperationCenter
२२	उ.बा.सं	उद्योग वाणिज्य संघ
२३	ने.प.म.स.	नेपाल पत्रकार महासंघ
२४	रा.द.	राजनीतिक दल
२५	DLSA जि.अ.स.नि	District Lead Support Agency जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय
२६	UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
२७	SC	Save the children

२८	D-WASH CC	District Water and Sanitation and Hygiene Coordination Committee
२९	NRCS	Nepal Red Cross Society
३०	LDCRC	Local Disaster Climate and Resilient Committee
३१	LDCRP	Local Disaster Climate and Resilient Plan
३२	ACT	Assessment Coordination Team
३३	IRA	Initial Rapid Assessment
३४	MIRA	Multi Cluster Rapid Assessment
३५	LDMC	Local Disaster Management Committee
३६	PEOC	Province Emergency Operation Center
३७	DCC	District Coordination Committee
४०	NFRI Kit	Non Food Relief Iteam kit
४१	SAM	Severe Acute Malnutrition
४२	SFP	Supplementary Feeding Programme
४३	RRT	Rapid Response Team
४४	EDPS	Epidemiology Development Programms

विषय सूचि

परिच्छेद १. पालिकाको संक्षिप्त परिचयपेज नं.

१.१ पृष्ठभूमि:

१.२ गाउँपालिकाको सामान्य जानकारी तथा पृष्ठभूमि

१.३ सामाजिक, सांस्कृतिक र रितिरिवाज

१.४ नयाँ संरचना अनुसार नरैनापुर गाउँपालिकाको भौगोलिक विवरण विभाजनः

१.५ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :

१.६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य :

१.७ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको औचित्य :

१.८ योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया :

१.९ स्रोत नक्शाकन-उपलब्ध स्रोतहरु थप आवश्यकता:

परिच्छेद २. विपद् जोखिमको अवस्था

२.१.विभिन्न प्रकारपाट भएका क्षति र जोखीम क्षेत्र :

२.२.वाढी

२.३.आगलागी :

२.४ प्रमुख प्रकोपहरू :

२.५सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शाकन :

२.६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य प्रतिकार्य योजना लक्ष्य निर्धारणः

परिच्छेद ३. क्षमता विश्लेषणः

३.१ पूर्वसूचना प्रणाली :

३.२.कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था :

३.३.विषयगत क्षेत्रहरू तथा जिम्मेवार निकाय :

३.४नरैनापुर गाउँपालिका स्थित संकटासन्न अवस्थामा रहेका स्थानहरू

र सुरक्षित स्थानहरू

परिच्छेद ४. पूर्वतयारी योजना

४.१. सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

४.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

४.३.स्वस्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

४.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

४.५आपत्कालीन आश्रय र गैर-खाद्यसामग्री क्षेत्रको सामान्यपूर्वतयारी योजना

४.६संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

४.७.आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

परिच्छेद ५. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

५.१ सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

५.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

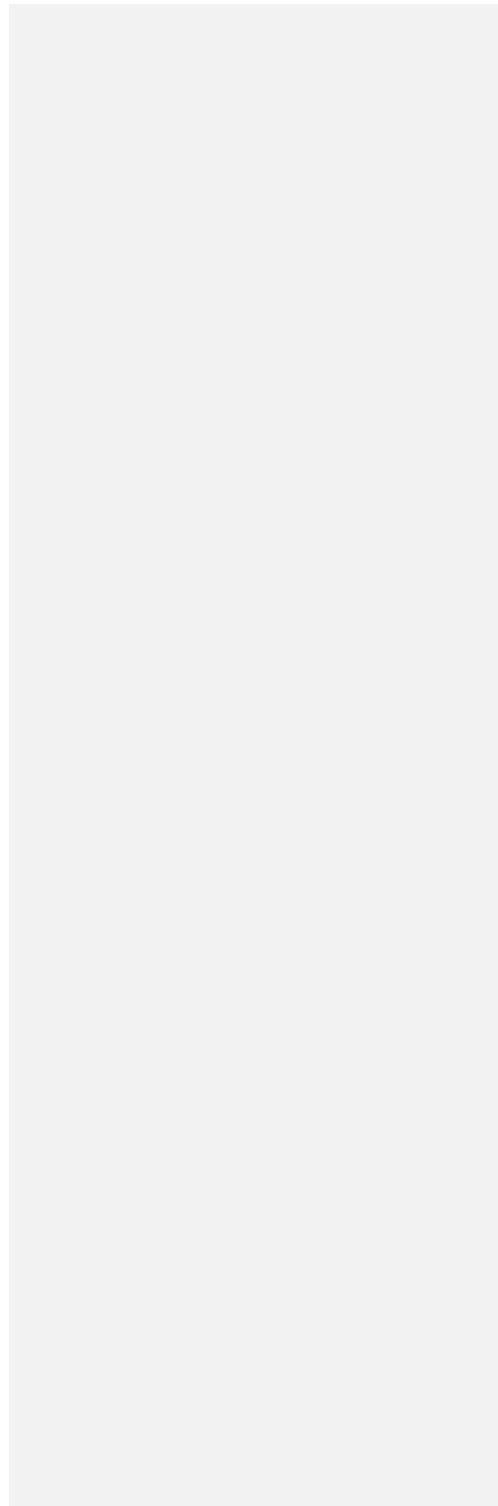
५.३.स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

५.४ खानेपानी, सरसफाई क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

५.५आपत्कालीन आश्रय र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

५.६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

५. उआपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

परिच्छेद ६. कार्यान्वयन र पुनरावलोकन रणनीति

६.१ विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना क्रियाशील हुने :

६.२.विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको कार्यान्वयन :

६.३.विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि :

परिच्छेद ७. प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

७.१ प्रतिवेदन तथा संचार : ७.२. संस्थागत व्यवस्था : ७.३. अभिलेखीकरण : ७.४ अनुमोदन प्रक्रिया :

परिच्छेद ८. अनुसूचीहरु :

अनुसूची १.पालीका स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समितिको विवरण :

अनुसूची २.पालिकास्तरमा कार्यरत सरोकारवाला निकायहरुको विवरण :

अनुसूची ३.सूचना, खोज तथाउद्धार क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनकोविवरण

अनुसूची ४. तालिम प्राप्त जनशक्ति विवरण :

अनुसूची ५.विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूकोहालको विवरण

अनुसूची ६.बडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुको विवरण

अनुसूची ७०.आपतकालिन सेवाका सवारी साधनको विवरण

अनुसूची- ११.विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा

अनुसूची- १२ विस्तृत सर्वेक्षण (घरधुरी सर्वेक्षण) फाराम

पालिकाको संक्षिप्त परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

नेपालमा विगतका दिनहरुमा विपद् व्यवस्थापन कार्य दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ को आधारमा हुँदै आएकोमा हाल नयाँ ऐन,का रूपमा सँसदबाट पारितमै मिति २०७४ कार्तिक ५ गते राष्ट्रपतिज्यूबाट प्रमाणिकारण भई विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा आएको छ। जसमा विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापहरुको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्बाट सर्वासाधरणको जीउज्ज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पति, प्राकृतिक एवम सांस्कृति सम्पदा र भौतिक सरचनाको संरक्षण गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले व्यवस्था गरेको सन्दर्भ छ।

विश्वव्यापी रूपमा विभिन्न प्रकोपहरुबाट विपद् घटनाहरु बुढि भई धेरै जनधनको क्षति भैरहेको र विपद् व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यहरु भैरहेको सर्वभमा नेपालले पनि प्राकृतिक तथा मानवजन्य प्रकोपहरुकोप्रभावहरुलाई न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यलाई प्राथमिकतामा राखेको छ। कमजोर भौगोलिक बनावट, मौसमी घटनाहरु, तीव्र जनसंख्या बुढि, अव्यवस्थित बसाई तथा विकास गतिविधिहरुका कारणले नेपाल प्राकृतिक प्रकोपहरुको उच्च जोखिममा रहेको छ। यस क्रिसिमको विषम परिस्थितिमा सम्भावित विपद्को व्यवस्थापन गरी क्षती न्यूनीकरणको लागि जिल्लाका विभिन्न तहदेखि समुदाय स्तरसम्म प्रयासहरु हुनु जरुरी छ। विगतका अनुभुवहरु तथा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा विकसित नीति र अवधारणाहरुको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका महत्व तथा आवश्यकता अपरिहार्य भएको कुरा महसुस गरिएको छ। मानवीय दुर्घटनाहरुमा कमी त्याउने र प्राकृतिक प्रकोपका असर न्यूनीकरण गर्ने विभिन्न गतिविधिहरु मध्ये विपद् पूर्वतयारी एउटा महत्वपूर्ण गतिविधि भएको र यसैको परिणाम नरैनापुर गाँउपालिकोपालिका स्तरिय प्रतिकार्य योजना तयार पारिएको छ।

गाउँपालिका स्तरमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा, सुरक्षा निकायहरूबाट प्राप्त जानकारी र गाउँपालिकाहरूबाट प्राप्त तथ्यांकका आधारमा बाढी, आगलागी जस्ता प्रकोपहरूको सन्दर्भमा समुदाय स्तरमा संकटासन्ता स्तरीकरण गरिएको छ । विशेष गरी बाढी, आगलागी, हावाहुरी र शितलहर यस पालिकाको प्रमुख प्रकोपहरू भएकोले यसको जोखिमको सन्दर्भमा गाउँपालिकाको संकटासन्ता स्तरीकरणका लागि सबै भन्दा ठुलो बाढी २०७४ को क्षतिलाई आधार मानी भविष्यमा सुधार गर्दै जाने प्रयास गरिएकोछ ।

१.२ गाउँपालिकाको सामान्य जानकारी तथा पृष्ठभूमि

नरैनापुर गाउँपालिका नेपालको लम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत बाँके जिल्लामा रहेको छ । नरैनापुर गाउँपालिकाको स्थापना साविकका कट्टूइया, लक्ष्मणपुर, कालाफाँटा, नरैनापुर, मटेहिया र गंगापुर गा.वि.स. समावेश गरी भएको हो । यस गाउँपालिकामा हाल ६ वटा वडाहरू कायम गरिएको छ । नरैनापुर गाउँपालिकाको पूर्वमा रास्ती सोनारी गाउँपालिका र भारत, पश्चिममाडुडुवा गाउँपालिका र भारत, उत्तरमा रापीसोनारी गाउँपालिका र दक्षिणमाभारत पर्दछन् । यस गाउँपालिकामा विभिन्न जातजाती तथा धर्म माने व्यक्तिहरूको बसोबास रहेको छ । नरैनापुर गाउँपालिका को गणना २०८० को तथ्याङ्क अनुसार जम्मा जनसंख्या: ४३४०९(महिला: २०८२२ पुरुस: २०५३४) जस मध्ये सबैभन्दा बढी मुस्लीम ३३८८ घरधुरी, मधेशी २७०३ घरधुरी, दलित ९१४ घरधुरी, जनजाती ४२७ घरधुरी, बाहुन क्षेत्री ३४४ घरधुरी र अन्य १६१ घरधुरी गरी जम्मा: ७९३७ घरधुरीको बसोबास रहेका छन् । तराई र चुरे क्षेत्रको सङ्गममा रहेको यस गाउँपालिकामा कृषि, व्यापार, प्राकृतिक स्रोत तथा सामाजिक महत्वका क्षेत्रहरू रहेका छन् । औसत पारिवारिक आमदानीमा कृषि व्यवसायको सबैभन्दा ठूलो हिस्सा रहेको छ । र स्थानीय बासिन्दाको आमदानीको अन्य मुख्य स्रोत व्यापार, उद्योग, साथै विकल्पमा नोकरी साथै वैदेशिक रोजगारी पनि एक हो । परम्परागत प्रणालीको कृषि व्यवसायको विकल्प खोजिरहेका यहाँका बासिन्दा क्रमशः हुलाकी बाटो निर्माण, विद्युतिकरण पश्चात आयुनिक जीवनशैलीमा रमाउन थालेका छन् । यस गाउँपालिकामा आधारभूत तहरेखि माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा प्रदान गर्ने सामुदायिक विद्यालय जम्मा २१ वटा र मदरसाजम्मा २९ वटा गरी जम्मा ५० शैक्षिक संस्थाहरू रहेका छन् । अधिकांश घरमा विद्युतीकरण नभएकोले यहाँका नागरिक विद्युतीय उपभोगको पहुँचमा पुग्न सकिरहेका छैनन् । विगतमा लामो समयसम्म स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधिको अभाव, योजनाबद्ध विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा कठिनाई तथा आवश्यक आर्थिक व्यवस्थापनमा कठिनाई हुनुले यस गाउँपालिका क्षेत्रको अपेक्षितविकास हुन सकिरहेको देखिएन ।

नेपाल सरकारको मिति २०१०/२२ को निर्णय अनुसार माननीय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारले मिति २०११/२२ मा साविककाकट्टूइया, लक्ष्मणपुर, कालाफाँटा, नरैनापुर, मटेहिया र गंगापुर गा.वि.स. समावेश गरी नरैनापुर गाउँपालिका घोषणा गरिएको हो । यस गाउँपालिकामा हाल ६ वटा वडाहरू कायम गरिएको छ ।

१.३ सामाजिक, सांस्कृतिक र रितिरिवाज :

नरैनापुर गाउँपालिका संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्यका दृष्टिकोणले धनी गाउँपालिकाको रूपमा रहेको छ । विभिन्न समुदाय, जातजातीका मानिसको बसोबास

रहेको यस क्षेत्रमा दृश्य, तिहार, इद, मुहरम, बकरइद, रमजान, क्रिसमस आदि चाडपर्वहरू मनाउने गरेको पाईन्छ भने विभिन्न क्रिसमिका भाषाभाषी बोल्नेपरिवारहरूको बसोबास रहेको छ । नरैनापुर गाउँपालिकामा हिन्दु र मुश्लिम धर्मावलम्बीहरूको बाहुत्यता रहेको छ । यिनीहरूका आ-आफै चाडबाड, रीतिरिवाज, चालचलन, भेषभूषा, संस्कार र संस्कृति रहेका छन् । हिन्दु धर्मावलम्बीहरूले बच्चा जन्मदा छैरी, न्वारन, पाशनी, ब्रतबन्ध, विवाह लगायतका विभिन्न संस्कारहरू सम्पन्न गर्दछन् । त्यसै उनीहरूले मृत्युपरिष्ठिदाह संस्कारका लागि नदी तथा खोला किनारमा लगी गाड्ने चलन छ भने सन्यासी वर्गले लाशलाई गाड्ने गर्दछन् । मृत्यु पुछि समेत पिण्डदान,

ब्रह्मदान, ब्रह्मभोजन गराउने चलन छ । विकासको अभावमा धार्मी, झाँकि भारफुक, भाकल, तन्त्रमन्त्र आदिमा विश्वास गर्दछन् । मुश्लिम समुदायका परिआफ्ना छट्टै रीति रिवाज, संस्कार र संस्कृति छन् । मुश्लिम धर्मावलम्बीहरूमा नयाँ बच्चा जन्मसकेपछि उसको दाहिने कानमा सृष्टिकर्ता अल्लाहको नाम उच्चारण गरिन्छ जुन काम बच्चा जन्मेको केही मिनेटभित्र नै गरिन्छ । त्यसपछि

बच्चालाई खाना खुवाउनुभन्दा अधि उसको मुखको माथिल्लो भागमा नरम छोहडाले रगडिइन्छ । बच्चालाई मन्त्रजडित ताविज पनि लगाइदिन्छ । पुरुप बच्चाको लिडगको खतना गरिन्छ । बच्चा जन्मेको ७ औं दिनमा कृतज्ञता स्वरूप अल्लाहलाई भैँडा चढाउने र बच्चाको टाउको मुण्डन गरिदिने प्रचलन पनि छ । त्यसपछि मात्र बच्चाको नाम राखि दिने प्रचलन छ । जन्मेँदा मृत जन्मेको बच्चाको समेत नाम राखिदिने प्रचलन छ । मुश्लिमहरूले लासलाई गाइने गर्दछन् । नरैनापुर गाउँपालिका मुख्य मुख्य वस्तीहरू तराईमा अवस्थित रहेकोले यहाँका वासिन्दाहरूले प्रायः पातलाकपडाहरू लगाउँछन् । यहाँका पुरुषहरूले प्रायः धोती, कमिज, कुर्ता, इस्टकोट, कोट सर्ट, पाइन्ट, गम्भा, टोपी, कच्छाड, लुइरी लगाउँछन् । भने महिलाहरूले गुन्यु, चोलो, ब्लाउज, पेटिकोट, कृथा सुरुवाल, सल, पछ्यौरा, साडी आदि लगाउँछन् । मुश्लिम महिलाहरूले अनुहार ढाक्नकालागि बुर्का लगाउँछन् । आजकालका युवा युवतीहरूले भने सर्ट, पाइन्ट, टिसर्ट, फ्रक आदि लगाउँछन् । यहाँका खानपिनमा प्रायः दाल, भात, तरकारी, जघ अचार, चटनी, रोटी, माछा, मासु, अण्डा, दुध, घ्यु, दही, मही आदि खान्छन् भने आधुनिकता सँगै चिया, कफि, चिसो पेय पनि सेवन गर्दछन् ।

१.४ नयाँ संरचना अनुसार नरैनापुर गाउँपालिकाको भौगोलिक विवरण बिभाजन:
समावेश भएका साविक गा.वि.स.हरू: गंगापुर, मटेया, नरैनापुर, कालाफाँटालक्ष्मणपुर र कट्टुइया

जनसंख्या: ४३४०९

क्षेत्रफल: १७२.३४ वर्ग कि.मी.

केन्द्र : साविक नरैनापुर गा.वि.स.को कार्यालय

वडा संख्या : ६

सीमाना :

पूर्व : भारतको श्रावस्ती जिल्ला

पश्चिम : डुडुवा र राष्ट्रीयोनारी गाउँपालिका **उत्तर :** राष्ट्रीयोनारी गाउँपालिका **दक्षिण :** भारतको श्रावस्ती जिल्ला

१.५ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :

यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा पश्चात निम्न उपलब्धिहरूको अपेक्षा गरिएको छ :

१। सकटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरू पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शाङ्कन तयार हुनेछ,

२। मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ-संस्थाहरू पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ,

३। विषयगत क्षेत्रहरूको आक्सिमक योजना निर्माण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ,

४। विपद् प्रभावितलाई तत्काल उद्धार राहत सेवा पुर्याउन सरल उपायहरू अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ,

५। विपद्जोखिम न्यूनीकरण गर्न सरोकारवालाहरूबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ।

६। विपद्को समयमा स्थानीय निकाय तथा स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अधि बढाइने छ।

१.६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य :

विपद्को समयमा विपद् पीडितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षणतथा सुरक्षा गरी मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेही मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिमन्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ।

योजनाका उद्देश्य निम्नबमोजिम छन् :

१। प्रभावित समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सुनिश्चितता गर्नु।

२। विपद्वाट प्रभावितलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोगको प्रत्याभूति गर्नु।

३। उपलब्ध न्यूनतम साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन-स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारवाट भएका निर्णयको कार्यान्वयनगर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थासंग प्रभावकारी समन्वयको सुनिश्चितता गर्नु।

४। विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूल प्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद्पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अधि बढाउन आधार तयार गर्नु र जिल्लाको विपद् तथा जोखिमको अवस्थालाई मापन गर्नु।

१.७ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको औचित्य :

विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सहयोगको आवश्यकता पर्दछ र सहयोग कार्यलाई जतिसङ्गको छिटो र छरितो गराउनु पर्दछ जसले गर्दा थप क्षति हुन बाट बचाउन सकिन्छ । विपद् व्यवस्थापनका ३ बटा चरणहरु हुन्छन् । पहिलो चरण विपद् अघि गरिने व्यवस्थापन पूर्वतयारी र क्षति न्यूनीकरणकाकार्यहरु पद्धति दोस्रो चरण विपद् भैरहको बेलामा खोज उद्धार तथा आपतकालिन आवास र राहत भने तेश्रो चरणमा विपद् पछिको उद्धार तथा राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका गतिविधिहरु, राहत प्रतिकार्यमा गरिने लगानी र प्रतिफलभन्दा विपदपूर्व न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका गतिविधिहरु संचालन गर्न सकिएमा विपदपश्चात हुने असर ६ गुणाले कम हुन्छ भने मान्यता अध्ययनहरूले देखाएको छ । यद्यपि विपद्लाई कुनै सावधानी वा लगानीले जोखिम मुक्त बनाउन भने कठिन छ । तर पनि विपद् पूर्व गरिने न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्यहरूलाई महत्वका साथ कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ । यो योजना विपदपश्चात संचालन गरिने राहत प्रतिकार्यका गतिविधिहरु संचालन गर्नका लागि निर्माण गरिएको भएता पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको सन्दर्भमा पनि उपयोगी छ । यो कार्ययोजना मुख्यतः नरैनापुर गाउँपालिकामा बर्षेनी हुने बाढी र आगलागी लगायतका विपद्बाट प्रभावित समुदायमा न्यूनतम मानवीय सहायताहरु पूर्ति गर्नका निमित्त समयमै र समन्वयात्मक ढंगले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराईविपद्बाट हुने तत्कालिन असरहरूलाई कम गराउने औचित्यका साथ तयार गरिएको छ । हुन्तः शीतलहर, खडेरी लु, महामारी, भूकम्प जस्ता विपदहरूलाई पनि कही भए पनि यस योजनामा समेट्न खोजिएको छ ।

१.८ योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतियकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानिशल समितिको बैठक सहमति र सहकार्य अनुसार बडा स्तरीय समिति र विषयगत क्षेत्रहसँग विभिन्नचरणमा भएको छलफल र अन्तरक्रियाहरूको आयोजना गरिएको छ । यसैगरी स्थानीय सरोकारवाला निकाय, विषयगत अगुवाहरूसँग पनि पटक-पटक बैठकहरु वसी योजनाका विभिन्न पक्षहरूमा छलफल गरिएको छ । बैठकहरूमा गाउँपालिका स्थित विपद् व्यवस्थापनसँग आवद्ध सरोकारवाला निकायहरूबाट आर्थिक र प्राविधिक सहयोग गर्ने काम भएको छ । यसैगरी पालिका स्तरमा निर्माण निर्माण गरिएका प्रोफाइल, निर्तिनियम तथा आकस्मिक योजनाहरूलाई आधार मानेर अझ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गराउँन यो योजना तयार गरिएको छ ।

विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने निकायहरूका लागि तयार भएको मानवीय घोषणा (स्फेयर) पत्रले निर्दिष्ट गरेको मार्ग निर्देशन र न्यूनतम मापदण्डअनुसारको प्रक्रियालाई योजना तयार गर्न संकटासन्ता क्षमता विश्लेषण तालिम, समुदायमा आधारित प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण तालिम लगायत मनसुन पूर्वतयारी कार्यशाला जस्ता प्रक्रियाहरु अवलम्बनगरिएको छ साथै यसमा समावेश गर्नु पर्ने अन्य आवश्यक विषयवस्तुलाई पनि समेट्ने प्रयास गरिएकोछ विपद् प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा विगतमा यस क्षेत्रमा भएका विपदका घटना र उद्धारका अनुभवलाई समेत सिकाईका रूपमा लिई र विषयगत क्षेत्रहरूको छलफल र अन्तरक्रियाहरूको आयोजना गरिएको छ ।

१.९ स्रोत नक्साकंन-उपलब्ध स्रोतहरु थप आवश्यकता:

बाढी, झुवान, आगलागी, खडेरी, महामारी जस्ता प्रकोपको सामनागर्न नरैनापुर गाउँपालिकामा चाहिएको मात्रामा श्रोतहरु उपलब्ध नभएता पनिविपद् पर्दाको समयमा सकोकारवाल निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा प्रतिकार्य गर्दै आई रहेको छ । विगतका वर्षहरूका विपदहरूबाट सिकाईका पाठका आधारमा यो गाउँपालिकाका क्षेत्रहरु विभिन्न खाले विपदको

सामना गर्नका लागि सम्भाव्य क्षेत्रहरूमा बढि सतर्कता देखिएको छ र गाउँपालिकाका केही जेखिम क्षेत्रमा अझै थप प्रयास हुन आवश्यक देखिएको छ । यस्ता समस्या आउनु भन्दा पहिला नै गाउँपालिका स्तरमा विभिन्न विषयक जनचेतनामुलक गतिविधिहरू गर्ने गरिन्छ । गाउँपालिकामा सुविधा भए पनि प्रभावकारी नभएको र विपद्को बेलामा हाल विद्यमान क्षमता समेत अपुगदेखिएको छ ।

गाउँपालिकामा बाढी, आगलागी तथा अन्य प्रकोपको समयमा आवश्यक पर्ने खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति, सामाजीहरूको अझै पनि पर्याप्तताछैन् । त्यस्तै दमकलको व्यवस्थापन भए पनि गोदाम घर, हेभी इक्युपमेन्टहरू, पनि बोक्ने द्याइर गाउँपालिकामा उपलब्ध छैनन् । सरकारी स्वामित्वमा नभएपनि निजी क्षेत्रबाट यस्ता साधनहरूलिन सक्ने सम्भावना भने देखिएको छ । नरैनापुर गाउँपालिकाका विभिन्नवडागत संकटासन्नता, क्षमता विश्लेषण विवरण यस प्रकार छ ।

क.प्रकोपको तुलनात्मक विवरण

क्र.सं.	समस्याहरु	बिगतको अवस्था	वर्तमान अवस्था	तत्कालीन अबस्थाको प्रभाव
१	प्रकोपहरु	बाढी आगलागी माहामारी(रोग व्याधी) खडेरी हावाहुरी	बाढी जाने क्रममा वृद्धि, महामारी, भाडापखाला, आँखा कान पाक्ने, आगलागी, हावाहुरी, पानी कम पर्ने कहिलेकाही एकासी बढी पर्ने	स्वास्थ्य समस्याहरु , गास वासमा असर, खानेपानीको समस्या,पानीमा प्रदूषित(आसौनक, आइरन,जिवाणु)।
२	संकटासन्नता	समयमा वर्षा नहुन जनचेतनाकोअभाव खोलाको छेउवरस्ती नभएको । तटवर्द्द नभएको । स्वास्थ्य सेवाको सुविधा थिएन, जिविकोपार्जनका श्रोतहरु सुरक्षित थिए । उच्च बालजन्मदरा	सुख्खाका कारणगर्मी बढ्दै गएको छ, लामखुट्टको अत्याधिक वृद्धिभएको छ, खेत लगाउने समयमा पानीनपर्नाले उत्पादन कम हुन थालेको, खेती पाक्ने समयमा परिवर्तन आएको,छिठो पाक्ने धानका जातहरु लगाउने गरेका) मानिसमा नयाँ रोगहरु (उच्च रक्तचाप, मधुमेह, दम) देखिन थालेका छन् ।	पानी पर्ने सिजनमा परिवर्तन भएकोलेखेती लगाउने समयमा केही परिवर्तनभएको तापक्रम वृद्धिभएको छ लामखुट्ट लानेकममा वृद्धि हुन थालेकोछ । खडेरीले बालीनाली तथाफलफुलका नफल्ने किरा लगाउने गरेका)
३	जिविकोपार्जन प्रणाली/ श्रोतहरु	कम खेरी तथा पशुपालन, सडकको पहुँचमानभएको विचूतको व्यवस्था कम	खेरी, पशुपालन, व्यवसायमावृद्ध बैदेशिक रोजगार(खाडी मुलुकमा काम गर्न जाने	किसानहरु नगदेवालीमा आकर्षितभएका छन छिठो पाक्ने खालका धानलगाउने

		उद्योग व्यवसाय र व्यवसाहिक खेतिप्रणाली थिएन	क्रम वृद्धि) व्यापार/किराना पशल कच्छी सडकबाट ग्रामेल, कालोपत्रेमा पहुँचपुगेको छ. विचुतको व्यवस्था छ।	गरिएकोछ । रसायनीक मलप्रयोगमा वृद्धि खेतिबालीका रोगहरुमा वृद्धि पक्किक सडककोवृद्धि व्यापार तर्फ उन्मुखहुने विचारितय सामाग्री हरु प्रयोगमावृद्धि भएको छ ।
४	पुर्ब सुचना	माथील्लो भागमा कालो वादल आएमापानी पर्ने सकेत गर्मीको महसुसवैभएमा, भ्यागुताहरु कराएमा पानी पर्ने सकेत तथा बाढी आउन सक्नेजानकारी, चौकीदार माफंतजानकारी	३ दिनकोबाढीपूर्वानुमान विकास, माथिल्लो क्षेत्रमा पानीपरेमा बाढी आउने सुचना सम्बर्धित क्षेत्रमा उपलक्ष्य गराइने, रेडियो तथा टेलिभिजनद्वारा पूर्वसूचनाका आधारमा सन्देश प्रशारण गर्ने गरको र मौसम सम्बन्धि समाचार सुन र समुदायमा जानकारी गराउने गरिएको बाढी पूर्वसूचना मोबाईल एस.एम.एस.मार्फत सर्तक ता गराउने, साइरन मार्फत सुचना दिने गरिएको	बाढी सम्बन्धिपूर्व सुचनाकालागी समुदायमाभएको अटोमेटीक साइरन, मोबाइल एस.एम.एस.,फोनबाट सूचनादिने पढ्नीको विकास, मोबाइलबाट पनि सुचना सम्झेशाण गर्ने, समुदायका तालिम प्राप्त स्वमसेवकलाई परिचालन,

२.१. विभिन्न प्रकोपबाट भएका क्षति र जोखीम क्षेत्र :

नरैनापुर गाउँउपालिका विपद्का अवस्था विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी क्षति बाढीले गरेको देखिन्छ र पश्चात आगलागीको प्रकोप दोस्रो स्तरमा छ जसकोपुनरावृत्ति पनि उच्च छ। मूलतः बाढीले घर, जग्गा डुवान गर्ने, खेतियोग्य जमिन तथा सामुदायिक बनको जमिन कटानगर्ने भइरहेको छ। यसबाट मानिसहरू अस्थायी वा स्थायी रूपमा विस्थापित हुने अवस्था हुन्छ। बाढी बाहेक सडक दुर्घटना, हाताहुरी, जनावर आतङ्ग, शीतलहर, सुख्खा/खडेरी, आगलागी, चट्याड आदि प्रकोपहरूबाट उल्लेख्य क्षति भएको देखिन्छ।

यो क्षेत्र हुलाकी राजमार्गसँगै भारतको सिमाना बहराइच जिल्लासंगजोडेकोले सडक दुर्घटना, चोरी तस्करी पनि एक समस्याको रूपमा रहेको छ। हाताहुरी, शीतलहर, सुख्खा/खडेरी, आगलागी, चट्याड आदि प्रकोपहरूबाट पनि उल्लेख्य क्षति भएको देखिन्छ।

खडेरी/सुख्खापन दिन प्रति दिन बहाव्दै गएको साथै पानीको माग बढे अनुरूप आपूर्ति हुन नसकेको अवस्था छ। खडेरीले पालिकामा पुऱ्याएको असर, प्रभावहरू समुदायले भनेका आधारमा मात्र प्रतिवेदन गरिएका छन्। तसर्थ, सुख्खा/खडेरी र पानीको यथार्थ अवस्था वारेमा थप अध्ययन हुन आवश्यक छ।

२.२. बाढी

बडा	जोखिमका समुदायको नाम	उच्च जोखिम	जनसंख्या	मध्यम जोखिम	जनसंख्या
१	सुइया	५०	३१०	३०	१६५
	बनियागाउँ	२००	१३५०	१५	६३
	मझेरेटी	०	०	२०	८५

	विर्ता	०	०.	३५	१७५
	कटकुइयाँ	१६	९५	०	०
	महतिनिया	१००	४९५	३०	१४५
२	रोशनपुर्वा	३५	२७५	०	०
	बेउचहवा	०	०	७५	४५०
	मियाँपुर्वा	४७	३००	०	०
	लक्ष्मणपुर	०	०	२५	१५०
	गंगापुर	६०	३५०	०	०
३	बहाउपुर्वा	५५	१८०	२५	१५०
	कोटिया	७५	४२०	३५	१८०
	पँचपेडवा	४५	२५५	२०	१३५
	गोगली	३०	१८०	२०	१२५
	बालापुर	१२५	६७५	२५	१२५
	जनतापुर	४०	२४५	१५	११०
	रेतहिया	२०	१२५	२५	१३५
४	घोडदौरिया	२००	११००	११०	६७५
	नरैनापुर	२५०	१२००	१००	६००
	खोदावा	११५	६००	२५	१५०
	जयरामपुर्वा	११०	६६०	२५	१३५
५	भगवानपुर	५५	३५०	१५	९५
	मटेहिया	१५०	९००	४५	२६०
	नेवाजी गाउँ	४०	२५०	२०	१२०
६	सोनबर्पा	३५०	१८००	१००	६५०
	कुदरवेटवा	१७५	१२००	१५०	९००
	दोदरा, रामपुर	४००	२४५०	२००	१२००

२.३ आगलागी :

बङ्गा नं.	जोखिमकासमुदायको नाम	उच्च जोखिम	जनसंख्या	मध्यम जोखिम	जनसंख्या
१	कट्टकुड्या	३५	१७५	१५	७०
	विर्ता	५०	३००	२०	६०
	सुइया	१५०	९००	५०	२२५
	बनिया गाउँ	८०	४००	३५	१५०
	महतिनिया	४५	२२५	१५	६०
	मझरेटी	२०	११०	१०	४५
२	लक्ष्मणपुर	१०	४५०	४५	२२०
	गांगापुर	४५	२८०	३५	१६०
	मियांपुर्वा	२०	८५	२५	९०
	बेउचहवा	८५	४३५	३५	१७०
	रोशनपुर्वा	३०	१३५	१५	९०
३	बाउपुर्वा	२५	१२०	१२	७०
	कोटिया	३५	१७५	२०	९०
	कालाफाँटा	२५	१२५	४०	१९०
	रतहिया	२०	९०	२५	१२५
	जनतापुर	३५	१६५	४०	१८५
	गगली	४५	२७०	३०	१३०
	बालापुर	७५	३७०	३५	१३०
	पचपेडवा	२०	८५	१५	६०
४	नरैनापुर	७५	३९०	४५	२०५
	जयरामपुर्वा	३५	१८०	२५	६५
	खोदावा	२००	८५०	५०	२९०
	घोडदौरिया	४५	२२५	५५	२४५
	नौसहरा	३५	१७०	४०	१७५
	पाडितपुर्वा	४०	१९०	२०	९०
	दौलतपुर	२०	९५	१०	४५

५	मटेहिया	५०	२४०	६५	३१०
	मोतिपुर	२०	९०	१०	४५
	हुलाशपुर्वा	१५	६०	२५	८०
	जमुनहा	१२०	६००	७५	३७५
	बनकटी	४०	११०	१५	८०
	भगवानपुर	२०	९०	१५	८५
	महदेवनगर	१०	५५	५	३०
६	सोनबर्घा	१००	४३५	१५	८०
	कुदरबेटवा	५	२५	१५	७५
	कोहला	३५	१७५	१५	७५
	गाँगापुर	५०	२२०	२५	१३०
	जमुनी	३०	१३०	१०	४५
	नयाँबस्ती	३५	१६०	२०	९०
	दोदरा	५०	२२०	२०	९०
	भोजपुर	१५	७०	२०	१०५

२.४ प्रमुख प्रकोपहरू :

नरैनापुर गाँउपालिकाको विगतमा भएको प्रकोपहरूको तथ्याङ्क, सरोकारवाला निकाय तथा ऐतिहासिक घटनाक्रमलाई विश्लेषण गर्दा प्रमुख प्रकोपहरू बाढी र आगलागी देखिन्छ । यसको स्तरिकरण गरिएको छ, जसमा क्रमशः बाढी, आगलागी, हावाहुरी, महामारी, सडक दर्घटना, शीतलहर, असिनापानी, चट्याड, आदि पर्दछन् । भुकम्पको जोखिम तथा प्रकृति अनुसार स्तरिकरणमा समावेश गरिएको छैन । प्रकोप स्तरिकरणको विस्तृत विवरण तालिका नं. १, २ र ३माउल्लेख गरिएको छ ।

क) तालिका नं.१ पालिकाको प्रकोप स्तरिकरण:

प्रकोप	बा ढी	आगला गी	हुरीबत ास	महामार ी	सडक दुर्घटना	शितलहर	असिनापानी
बाढी		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
आगलागी			आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
हुरीबतास				हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास
महामारी					महामारी	शितलहर	महामारी
सडक दुर्घटना						शितलहर	सडक दुर्घटना
शितलहर							शितलहर
असिनापान ी							
जम्मा अड्क	८	५	४	३	१	३	०
स्तर	१	२	३	४	५	४	६

ख) तालिका नं. २ नयाँ संरचना अनुसार नरैनापुर गाउँपालिकाको विपद् जोखिमविश्लेषण :

साविककोक्षेत्र	सम्भावित विपद्को प्रकार						जम्मा	संकटासन्नताको स्तर
	बाढी	आगलागी	महामारी	शीतलहर	हरीवतास	असिनापानी		
गंगापुर	5	2	1	1	3	1	13	उच्च
मटेहिया	5	2	1	1	2	1	12	मध्यम
नरैनापुर	4	1	1	1	2	1	10	न्युन
कालाफँ	4	1	1	1	2	1	10	न्युन
लक्षणपुर	4	1	1	1	2	1	10	न्युन
कटकुइया	4	1	1	1	2	1	10	न्युन

ग) तालिका नं. ३ वार्डको प्रकोप जोखिम स्तरीकरण :

क्र.स.	प्रकोप	
१	बाढी	प्रमुख रूपमा प्रभावित हुने वडाहरु वडा नं. ४, ५ र ६
२	आगलागी	वडा नं. १ देखि ६
३	महामारी (रोगव्याधी)	वडा नं. १ देखि ६
४	खडरी	वडा नं. १ देखि ६
५	आँधीहुरी	वडा नं. १ देखि ६
६	असिनापानी	वडा नं. १ देखि ६

२.५ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शांकन :

यस पालिकाका ६वटा वडाहरु मध्ये वार्ड नं. ४, ५ र ६ का सबै वस्ति, कृषि, वन क्षेत्रहरू बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन्। वार्ड नं. १, २, ३ र ४ का केविस्तहरू बाढीबाट जोखिममा छन् भने अरु सबै वडाका सबै समुदायहरूमा आगलागी हावाहुरी, शीतलहर, असिनापानी, खडेरीबाट असर पर्न सक्छ। भूकम्प एक कमन प्रकोप भएकोले सबै वडाहरू र जनसंख्या प्रभावित हुनेछन्। यी प्रकोपहरूको वर्तमान प्रभाव क्षेत्र तथा सम्भावित जोखिमको नक्शाङ्कन समेत गर्ने प्रयास गरिएको छ।

२.६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य प्रतिकार्य योजना लक्ष्य निर्धारण:

विगतको विपद्को प्रभाव र त्यसले गरेको असरको आधारमा २०८० (सन् २०२३)को लागि बाढी, आगलागी, लगायतका विपद्लाई ध्यानमा राखी २५०० घरधुरी र २०००० जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने विषयलाई मध्यनजर राखी निम्नानुसारको लक्ष्यनिर्धारण गरिएको छ।

बाढी :

वर्ष	बाढीको प्रभाव तथा पूर्वानुमान
वि.स. २०८० कोयोजनामा लक्ष्य र पूर्वानुमान	<p>प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्या: २००० (आंशिक: १५०० रपूर्ण ५०० घरपरिवार)</p> <p>घाइतेहरूको संख्या : २००</p> <p>मृत्यु हुनेहरूको संख्या : ३५</p> <p>विस्थापित हुनसक्ने परिवार : २०००</p> <p>स्थायीरूपमा विस्थापित हुनसक्ने परिवार : ५००</p> <p>पिउने पानीका स्रोतहरू प्रदुषित हुनेछन्, सरुवा रोगहरूफैलिन सक्छ, यातायात, विद्युत आपूर्ति, संचार सेवा अवरुद्धहुनसक्छ।</p> <p>१२५ मेट्रिक टन खाद्यान्त (घरभित्रको)</p> <p>३०० मेट्रिक टन अन्तवाली (खडावाली) मा क्षति,</p> <p>५० हेक्टर खेती योग्य जमिनमा क्षति र</p> <p>१.५ हेक्टर धाँसबाली क्षति हुनसक्ने पूर्वानुमान गरी यो योजना तयार गरिएको छ।</p>

आगलागी

वर्ष	आगलागी प्रभाव तथा पूर्वानुमान
वि.स. २०८० कोयोजनामा लक्ष्य र पूर्वानुमान	<p>प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्या: ५०० (पूर्ण ५०० घरपरिवार)</p> <p>घाइतेहरूको संख्या : १००</p> <p>मृत्यु हुनेहरूको संख्या : १०</p> <p>विस्थापित हुनसक्ने परिवार : ५००</p> <p>स्थायीरूपमा विस्थापित हुनसक्ने परिवार : ५००</p> <p>५० मेट्रिक टन खाद्यान्त (घरभित्रको)</p>

३.१ पूर्वसूचना प्रणाली :

त्यो क्षमताहरूको संगालो जसले जोखिममा रहेका समुदायका लागी समयमै सूचना दिन र समयमै उचित तथा प्रयाप्त जोखिम न्यूनीकरणका कार्यहरु गर्न मद्दत गर्दछ त्यसलाई पूर्वसूचना प्रणाली भनिन्छ जसले मानविय क्षति शून्यमा भार्ने, नगद तथा बहुमूल्य जिन्सी सामाग्रीहरु जोगाउन, बहुमूल्य कागजातहरु जोगाउन, प्रकोपसंग जुफनकालागि तयार रहन र प्रकोप पछिको लगानी गर्न मद्दछ पुऱ्याउदछ ।

नरेनापुर गाउँपालिकाका जोखिम समुदायहरूको पूर्वसूचनालागि पश्चिम राष्ट्रीकोकुसुम स्थित नदीमा जडान गरिएको गेज स्टेशनले ठुलो टेवा पुऱ्याएको छ । कुसुम स्थित गेजस्टेशनमा यस समुदायकालागि चेतावनीको तह ६ मिटर र खतराकोतह ७.८ मिटर रहेको छ भने देखि कुसुमदेखि नरेनापुरको जोखिम बस्तीसम्म बाढी पुन ५ देखि ६ घण्टा समय लिन्छ । सो समय भनेको समुदायहरूलाई सुरक्षित आश्रय स्थल पुरनकोलागि प्रयाप्त समय हो ।

पानीको सतहबाटे जानकारी पाउन सामुदाय स्वयले <http://www.hydrology.gov.np/>मार्फत तथा स्थानीय र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा सिधै सम्पर्क गरी बाढीको अवस्था सम्बन्धी सूचना प्राप्तगर्न सक्नेछन ।

३.२. कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,, २०७४ (प्रथम संशोधन २०७५) का आधारमा पालिकालेवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा स्थापना, विपद् व्यवस्थापनकोष स्थापना, विपद् कोष परिचालन कार्यविधि, बडा तथा पालिका स्तरिय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति गठन लगायतका कार्यहरु गरिएको छ ।

३.३. विषयगत क्षेत्रहरू तथा जिम्मेवार निकाय :
गाउँपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विभिन्न ७ वटा विषयगतक्षेत्रहरू निर्धारण गरी कार्य विभाजन गरेको छ ।

Commented [D1]: Focal person of each cluster – ask to Laxmi Kant sir

(क) सूचना, खोज तथा उद्धार :

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउनसक्ने पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने, प्रकापको कारण समस्यामा परिरहेका वा घाइतेलाई स्थानीय दक्ष जनशक्ति तथा सघ, प्रदेशका सुरक्षा निकायको समन्वयमा उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखतको लागि प्रवन्ध मिलाउने, पिडितहरूलाई राहत रकम वितरण गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(ख) खाद्य :

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा पिडितहरूलाई तत्काल तयारी खानेकुराहरू, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने र कृषिक्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण :

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्मा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरु अवलम्बन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएमा विरामीलाई अस्पताल सम्म पुर्याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, बालबालिकामा पोषणको कमि भएमा हुनसक्न समयस्या बारे पिडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(घ) खानेपानी तथा सरसफाई :

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति, प्रकोपको कारण ढलेका बोटबिरुवाहरु हटाउने, विपद्मा सिर्जना भएको फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू (जस्तै: हाइजिन किट) उपलब्ध गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(ङ) आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाच सामग्री :

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगि वस्न नसक्ने अवस्थाकापिडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, पिडितहरूलाई गैर-खाच सामग्रीहरु वितरण आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा :

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्करी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूलाई आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू (जस्तै: डिनिटी फिट) उपलब्ध गर्ने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने, हिसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(छ) आपत्कालीन शिक्षा :

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को कारण यदि विद्यालय ७ दिन भन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराएमा सो को व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

३.४ नरैनापुर गाउँपालिका स्थित संकटासन्न अवस्थामा रहेका स्थानहरू

र सुरक्षित स्थानहरू :

वडा नं	संकटासन्न वस्ती	डुवान पीडितहरूलाई तत्काल राख्न सक्ने सुरक्षित स्थान	सुरक्षित स्थानको क्षमता
१	सुड्या, वानीयागाउँ र महतनिया	भारतद्वारा निर्माण गरिएकोपक्की बाटो, पक्कीघरको छत	६५० जना
२	मियापूर्वा, बेउच्चवा, लक्ष्मणपुर र रोशनपूर्वा	आदर्श मा वि भवन	३५० जना
३	वहाउँपूर्व, कोटिया, जन्तापुर	नेरा आ वि शकर नगर कोटिया	३५० जना
४	घोडदौरिया, नरैनापुर, जयरामपुरा	नेरा आ वि खोदावाँ	२०० जना
५	साविक वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६ मटेहिया, महावेवपुर, भगवानपुर, मोतिपुर, नेवाजीगाउँ	नेवाजीगाउँ आश्रय स्थल (आश्रय स्थल नै डुवान क्षेत्रमा पर्न गएको)	३०० जना
६	सोनवर्पा, कुदरवेटवा, गगापुर, भोजपुर,	आश्रय स्थल गंगापुर, आश्रय स्थल सोनवर्पा, आश्रय स्थल जमुनी	५०० जना

पूर्वतयारी योजना र गतिविधिहरु					
कार्यक्षेत्र/ क्षेत्रगत	पूर्वतयारी गतिविधि	कहिले	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका	अनुमानित बजेट

परिच्छेद-४

विपद् पूर्वतयारी योजना

विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगतक्षेत्र अनुसार सामान्यपूर्वतयारीका गतिविधिहरु निम्नानुसार योजना गरिएको छ।

पूर्वतयारी योजना र गतिविधिहरु					
कार्यक्षेत्र/ क्षेत्रगत	पूर्वतयारी गतिविधि	कहिले	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका	अनुमानित बजेट
समन्वय, खोज तथा उदार	क) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक	प्रत्येक ३ महिनामा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति		१,००,०००
	ख) क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम, कृत्रिम घटना अभ्यास, सरकारी निकाय संगको समन्वयमा सुरक्षाकोर्मालाई खोज तथा उदार तालिम, २७ जनालाई प्राथमिक उपचारको पुनर्ताजरी तालिमको व्यवस्था	बैशाख, जेठ र असार	प्रमुख जिम्मेवारी: गाउँपालिका अध्यक्ष	सहयोगी भूमिका: सुरक्षा निकाय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	८०,०००
	खोज तथा उदार सामग्रीहरूको व्यवस्थापन	जेठ/ असार	प्रमुख जिम्मेवारी: गाउँपालिका अध्यक्ष	सहयोगी भूमिका: सुरक्षा निकायहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	३०,०००
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समूहको निर्माण	जेठ/ असार	सहयोगी भूमिका: गाउँपालिका तथ्याङ्क शाखा, प्रहरी कार्यालय, बडा कार्यालयहरू, राजनीतिक दलहरू	स्वास्थ्य शाखा	३०,०००
	संकटासन समिति, जेठ नागरिक, अपाङ्गता भएका, बालबालिकाको अभिलेखन	घटना समय	प्रमुख जिम्मेवारी: महिला बालबालिका शाखा तथा बडा कार्यालयहरू	स्वास्थ्य शाखा	२,००,०००
राहत व्यवस्थापन, पुनर्स्थापना, गैह खाच भौतिक पूर्वान्तर र आवास	मूल्य क्षेत्रगत साफेदार/ सहयोगी निकायहरू बीच समन्वय बैठक का। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधि संचालन गर्ने विभिन्न निकायहरूको जिम्मेवारी र भूमिका विभाजन ख) साफेदारी तथा तयारी व्यवस्थापनको विकास	जेठ/ असार	प्रमुख जिम्मेवारी: कृषि विकास शाखा	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, सहकारी संस्थाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	७५,०००
	आवश्यकता अनुसार खाच सामग्रीको व्यवस्थापन र यसको उपलब्धताको सुनिश्चिता का। तयारी खाच (चाउचाउ, विस्कट, चिउरा)	जेठ र असार	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, सहकारी संस्थाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय		५,००,०००

पूर्वतयारी योजना र गतिविधिहरू					
कार्यक्षेत्र/ क्षेत्रगत	पूर्वतयारी गतिविधि	कहिले	मूल्य जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका	अनुमानित बजेट
	(ख) मूल्य खाना (चामल, दाल, नुन, तेल)		तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था		
	(क) राहत सामग्री व्यवस्थापन तथा वितरण पद्धति वारे अभियानकर्ण (२७ स्वयंसेवक) (ख) सबै क्षेत्र वा क्लस्टरहरूको संचार तथा प्रतिबेदन संयन्वन्नाई सबल बनाउने (ग) गाउँपालिकाको तथ्याङ्क संकलन फरमेटलाई पुनरावलोकन गरी सबै क्षेत्रलाई जानकारी गराउने		मूल्य जिम्मेवारी: गाउँपालिका तथ्याङ्क शाखा	सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वडा कार्यालयहरू	३०,०००
	सुक्तेरी, गम्भेती, जेठ नागरिक, बालबालिकाहरूलाई पोषणायुक्त खानाको उपलब्धता गराउने		मूल्य जिम्मेवारी: महिला बालबालिका शाखा	सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गाउँपालिका स्थानीय उद्योग वाणिज्य सघ, दुवानी व्यवसायी सघ, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	२,५०,०००
	सम्भाव्य आवास व्यवस्थापन तथा स्थानीय श्रोत र साधनको पहिचान र संकलन		मूल्य जिम्मेवारी : गाउँपालिका पूर्वाधार शाखा	सहयोगी निकाय: उद्योग वाणिज्य सघ, दुवानी व्यवसायीसघ, बन, विद्यालयहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	१०,००,०००
	सुक्तेरी, गम्भेती, जेठ नागरिक, एकल महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएकालाई सुरक्षित आवासको व्यवस्था गर्ने		मूल्य जिम्मेवारी गाउँपालिका पूर्वाधार शाखा	सहयोगी निकाय: उद्योग वाणिज्य सघ दुवानी व्यवसायी संघ, बन, विद्यालय हरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था.	१,२५,०००
स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई र प्राथमिक उपचार	मानवीय श्रोत विकासका गतिविधिहरू, महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरू, द्रुत प्रतिकार्य सम्हूको तयारी, २७ जना स्वास्थ्य स्वयंसेवकको तयारी		मूल्य जिम्मेवारी : स्वास्थ्य शाखा सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा कार्यालय, निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू समेत		१,००,०००
	बालबालिका र सुक्तेरी, गम्भेती महिलाका लागि आवश्यक थप खानाको भण्डारण	जेठ / असार	मूल्य जिम्मेवारी: स्वास्थ्य शाखा कार्यालय, महिला बालबालिका कार्यालय,	सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	५,००,०००
	आपतकालीन औपचारीको भण्डारण, प्राथमिक उपचार बाक्स (५० थान)	बैशाख / जेठ	मूल्य जिम्मेवारी: स्वास्थ्य शाखा कार्यालय	सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, खानेपानी तथा	१,००,०००

पूर्वतयारी योजना र गतिविधिहरू						
कार्यक्षेत्र/ क्षेत्रगत	पूर्वतयारी गतिविधि	कहिले	मूल्य जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका	अनुमानित बजेट	
				सरसफाई शाखा, महिला बालबालिका कार्यालय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था		
	समन्वय बैठक	नियमित	स्वास्थ्य शाखा		५०,०००	
शिक्षा	क्षमता विकासका गतिविधिहरू विद्यार्थी र शिक्षकलाई दृत प्रतिकार्य तालिम खानेपानी सरसफाई तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण	वैशाख देखि भदौ	मूल्य जिम्मेवारी: शिक्षा शाखा	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका तथा बडा कार्यालयहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	१,००,०००	प्राति व्यक्ति रु. ५०० का दरले २०० जनाका लागि
	शैक्षक सामग्रीको व्यवस्थापन विशेष गरी प्राथमिक तहका विद्यार्थीका लागि आकस्मिक आवासको व्यवस्थापन	जेठ/ असार	मूल्य जिम्मेवारी: शिक्षा शाखा कार्यालय	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, विद्यालयहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	५०,०००	बजेट दुवारी र भण्डारणका लागि मात्र राखिएको
	अभिभावकसंग बैठक	वैशाख देखि असोज	मूल्य जिम्मेवारी: शिक्षा शाखा कार्यालय / शिक्षक युनियन / क्लबहरू		३०,०००	
	स्वास्थ्य, सरसफाई तथा वातावरण सम्बन्धी जननेतना तथा सचेतनामूलक गतिविधिहरू - विभिन्न प्रतियोगिताहरू, डकुमेन्ट्री, बालबालिकाका लागि चेतनामूलक सामग्री	वैशाख देखि असोज	शिक्षा शाखा कार्यालय / शिक्षकहरू, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था		२०,०००	
क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	क्षमता अभिवृद्धि गर्ने प्रारम्भिक दूत लेखाजोखा र बहुक्षेत्रगत-प्रारम्भिक दूत लेखाजोखा तयारीमा २७ जनालाई तालिम ने.र.सो.स्वयंसेवकलाई (२७ जना) पूर्वतयारी		मूल्य जिम्मेवारी: गाउँपालिका तथ्या शाखा	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा कार्यालय, राष्ट्रिय	२,००,०००	आवश्यकता अनुसार थपघट गर्ने सकिने (प्रत्येक बडाहरूमा ३ जना)
	तालिम, अभिलेख पढ्दितमा २७ जना स्वयंसेवकलाई तालिम		तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
	क्षेत्रगत अनभव आदान प्रदान, छलफल बैठक	नियमित	गाउँपालिका	सहयोगी निकाय: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था नेपाल प्रहरी, अनुसन्धान	३०,०००	
तैदिक समानता तथा संरक्षण	आफ्नो क्षेत्रको साथै बाह्य क्षेत्रसंग समन्वयात्मक बैठक	प्रत्येक ३ महिना	मूल्य जिम्मेवारी: महिला बालबालिका शाखा		५०,०००	
	क्षमता विकास २७ जना महिला स्वयंसेविकाहरू लाई स्फियरको सिद्धान्तमा आधारित मनोसामाजिक सम्बन्धी सचेतनामूलक तालिमको		मूल्य जिम्मेवारी: महिला विकास शाखा कार्यालय	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	१,५०,०००	

पूर्वतयारी योजना र गतिविधिहर					
कार्यक्षेत्र/ क्षेत्रगत	पूर्वतयारी गतिविधि	कहिले	मूल्य जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका	अनुमानित बजेट
	व्यवस्था, सामाजिक सुरक्षा तालिम				
	महिला र बालबालिकाको संरक्षणसँग सम्बन्धित चेतनामूलक सामग्री प्रकाशन र वितरण, महिला तथा बालबालिकाको अधिकार, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी सचेतना, महिला स्वास्थ्य सम्बन्धी जौशक कार्यक्रमहरु	जेठ/ असार	मूल्य जिम्मेवारी: महिला विकास शाखा कार्यालय	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, नेपाल रेडक्स सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	२,००,०००
कृषि, खाद्य, पशु, वन र सहकारी	जिल्लाका मूल्य क्षेत्रगत सार्फेदार/ सहयोगी निकायहरु बीच समन्वय बैठक	नियमित	मूल्य जिम्मेवारी: कृषि विकास शाखा,	सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, नेपाल रेडक्स सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	२,००,०००
	सार्फेदारी तथा तयारी व्यवस्थापनको विकास	विपद्को समयमा	मूल्य भूमिका: कृषि विकास शाखा,	सहयोगी भूमिका: गाउँपालिका, नेपाल रेडक्स सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था	१,००,०००
	स्वयंसेवकलाई द्रुत सर्वेक्षण तालिमको व्यवस्था	जेठ/ असार	मूल्य जिम्मेवारी: कृषि विकास शाखा, सहयोगी निकाय: गाउँपालिका, नेपाल रेडक्स सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था		५०,०००

विपद् प्रतिकार्यका लागि नरैनापुर गाँउपालिका अन्तर्गत गठित सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरू परिचालनका लागि तपशिल बमोजिमका प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू तय गरिएको छ ।

५.१ सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	विपद् हुन सक्ने यकिन भएपछि विपद्तथा जलवायू उत्थानशिल समितिको बैठकबस्ते	पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि तत्काल	स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति
२	जोखिममा रहेका समदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नका लागि सुरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने ।	स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समितिको निर्णय पश्चात	खोज तथा उद्धार कार्यदल/उपसमिति
३	घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयारगरी खोजी कार्य जारी गर्ने ।	विपद्को समयमा	सुरक्षा निकाय, तालिम प्राप्तदक्ष जनशक्ति र स्वयंसेवक
४	सर्वेक्षण टोली परिचालन	विपद् पश्चात	सर्वेक्षण
५	कसैको मृत्यु भएमा सो को तथ्याङ्क कायमगरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	विपद्को समयमा	स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति
६	अन्य विषयगत क्षेत्रहरू र सरोकारवालानिकायसँग समन्वय गर्ने ।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति
७	विस्थापित भई शिविरमा बसेकाघाईते, संकटासन्ताभएकाहरूलाई स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने ।	विपद् पश्चाततत्काल	स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिति

५.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधिपठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोगगर्ने ।	विपद् पश्चाततत्काल	कृषि शाखा,
२	विपद्वाट प्रभावित भएका व्यक्तिहरूलाई तयारी खानेकुरा वितरण गर्ने ।	विपद्को पहिलो दिन	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीवितरणको लागि अपुग हुने सम्भावना भएमा तत्कालखारिद, आपुर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।	तेस्रो दिन देखिनिरन्तर	कृषि शाखा
४	थप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमाजानकारी गर्ने र सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने ।	विपद् घटनापछि आवश्यकताभएसम्म	पालिका प्रमुख वातोकिएको अधिकारी
५	थप खाद्य सामग्रीको लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्ननिकायहरूसँग समन्वय गर्ने र सहयोग उपलब्ध गर्नकालागि अनुरोध गर्ने ।	निरन्तर	कृषि शाखा

५.३ खानेपानी, सरसफाई क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानकार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चाततत्कालै	सामाजिक विकासशाखा
२	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्धखानेपानीको प्रवन्ध गर्ने ।	विपद् पश्चाततत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, रेडक्रस, सामाजिक विकास मञ्च (SDF)बाँके, वीग्रुप
३	फोहोर व्यवस्थापनकोकार्य गर्ने ।	विपद् पश्चाततत्कालै	सामाजिक विकासशाखा
४	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि आवश्यक औषधी वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छताकायम गर्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने ।	विपद् पश्चाततत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, रेडक्रस, सामाजिक विकास मञ्च (SDF)बाँके, वीग्रुप
५	प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या र सिकाईहरू बारे विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षागर्ने ।	विपद् पश्चाततत्कालै	सामाजिक विकासशाखा

५. आपतकालीन आश्रय र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधिपठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	बडा कार्यालय, रेडक्स, नेपाल प्रहरीक
२	प्रभावित समुदायले निर्धारण गरेको सुरक्षित स्थानको पहिचानगरी आश्रय/वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	नेपाल रेडक्स सोसाइटी, वी ग्रुप
३	आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीकोव्यवस्था, वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र, रेडक्स, सामाजिक विकास मञ्च (SDF)बाँके, वी ग्रुप
४	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको वारेमा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	निरन्तर	विषयगत क्षेत्रका समूह सदस्यहरू

५.६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोगगर्ने ।	विपद् पश्चात सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला तथावालबालिकाशाखा,
२	महिला, गर्भवती महिला, सुल्केरी महिला, बालबालिकाको अवस्थाको आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू
३	महिला, गर्भवती महिला, सुल्केरीमहिला र बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूचीतयार गर्ने, सामग्री जटाउने र वितरण गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू
४	आवश्यकताका अनुसार सामग्री जस्तै: डिगिनटी किट ९म्नलष्टथ प्त, प्लायचर प्लायवितरण गर्ने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, सामाजिक विकास मञ्च (SDF)बाँक वीग्रुप
५	परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आँकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, रेडक्स, सामाजिक विकास मञ्च (SDF)बाँक वीग्रुप, सिविन
६	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथासिकाईहरूको वारेमा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षाबैठक बस्ने ।	विपद् पश्चात् र निरन्तर	महिला विकास शाखा, विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू

५.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना :

क्र.सं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई अति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोगगर्ने ।	विपद् पश्चात	शिक्षा शाखा, गाउँपालिका
२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूकोविवरण तयार गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
३	यदि विद्यालय ७ (सात) दिन भन्दाबढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीन शिक्षाका लागि प्रबन्ध मिलाउने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरीपठनपाठन सुचारू गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
५	समिक्षा बैठक बस्ने, तत्कालीन आवश्यकता अनुसार योजना गरी	उपयुक्त समयमा	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू

कार्यान्वयन र पुनरावलोकन

रणनीति

६.१ विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना कियाशील हुने :

यो योजना गाउँपालिकामा मुख्यत विपद्को परिस्थिति सृजना हुनासाथ कियाशील हुनेछ । यस भित्र रहेका क्षेत्रगत योजनाहरू कुनै पनि विपद्को सन्दर्भमा जस्तै: बाढी, आगलागी, महामारी, भूकम्प, शितलहर, लु जस्ता विपद्हरूमा कियाशील हुन सक्नेछ ।

६.२. विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको कार्यान्वयन :

यसको कार्यान्वयन हरेक विषयगत क्षेत्रसे तय गरेका प्रतिकार्य तथा पूर्व तयारी योजनावमोजिम हुनेछ । यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि विषयगत अगुवा संस्था जवाफदेही हुने छन् ।

६.३. विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा अर्धवार्षिक रूपमा नियमितअद्यावधिक गरिनेछ भने विपद् परेको खण्डमा कुनै पनि विपद्कोप्रतिकार्य गरिसकेपछि आवश्यकतानुसार गरिने छ । हरेक विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो क्षेत्रको विस्तृत समिक्षा गरी अद्यावधिक योजना र प्रतिवेदन जिल्ला विपद्व्यवस्थापन समितिलाई गरिनुपर्ने छ ।

७ प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

.१ प्रतिवेदन तथा संचार :

विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन तथा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ पहिलो संशोधन २०७६ मा उल्लेख भएको अनुसूचि १६ अनुसार गरिनेछ । प्रतिवेदनको जानकारी सबै सरोकारवालाहरूलाई उपलब्ध गराईनेछ ।

यसका लागि स्थानीय आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गरिने छ । केन्द्रको प्रमुख जिम्मेवारी भनेको आपत्कालिन समयमा स्थानीय विपद् तथा जलवायात्रुत्यानशिलसमितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा रहेर घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई जिल्ला, प्रावेशिक तथा संघ तहमा प्रवाह गर्नेहुनेछ ।

७.२. संस्थागत व्यवस्था :

नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको शुरुवात २०३९ सालमा जारी भएकोदैवीप्रकोप उद्धार ऐन,, २०३९ र हाल परिमार्जित विपद् जीखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५)बाट भएको हो । यो ऐनले सरकारलाई विपद् को सामना गर्न तयार हुने र विपद् को समयमा प्रतिकार्य गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । यो ऐनले मुलुकको इतिहास मै पहिलो पटक विपद् व्यवस्थापनको लागि केन्द्र देखि स्थानीय तहसम्म संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरेको छ । अतः यसको संस्थागत व्यवस्था कानूनमा उल्लेख भए वर्मोजिम नै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मातहतमा रहि हुनेछ ।

७.३. अभीलेखीकरण :

स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समितिले भेरी बातावरणिय विशिष्टता समूह रकियर नेपालको सहजीकरणमा र जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको समन्वयमा स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको दस्तावेज २०७८ निर्माण गरिएको छ । आगामी दिनहरूमा हुने अद्यावधिकरणलाई पनि निर्यामित रूपमा अभीलेखीकरण गरिदै लगिनेछ ।

७.४ अनुमोदन प्रक्रिया :

मिति २०७८ गते स्थानीय विपदपूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदनको लागि स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिलसमितिको वैठकको आयोजना गरियो । वैठकमा सहभागी स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समितिका पदाधिकारी/सदस्यहरू लगायत सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राप्त सल्लाह सुभावहरूलाई ग्रहण गर्दै पुनःयस योजनामा समावेशगरी नगरैनापुर गाउँउपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ अनुमोदन गरिएको छ ।

परिच्छेद-८ अनुसूचीहरू

अनुसूची १. पालीका स्तरिय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समितिको विवरण :

क. स.	नाम	द्व	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	इस्तायाक अहमद	संयोजक	९८६८९३७९९८	अध्यक्ष
२	जयन्ती देवी श्रीवास्तव	सदस्य	९८६९९५५८६७	उपाध्याक्ष
३	इसाक जोलाह	सदस्य	९८५८०८६४५६	वडा अध्यक्ष-१
४	मसूद अहेमद शाह	सदस्य	९८५८०४४९७७	वडा अध्यक्ष-२
५	अजय कुमार मिश्रा	सदस्य	९८४४८९३३५८	वडा अध्यक्ष-३
६	मनोज कुमार शर्मा	सदस्य	९८४०९९५४७	वडा अध्यक्ष-४
७	कृष्णचन्द्र मौर्य	सदस्य	९८५८०३७५५५	वडा अध्यक्ष-५
८	प्रेम चन्द्र मौर्य	सदस्य	९८५८०३०९८७	वडा अध्यक्ष-६
९	मणीराम खराल	सदस्य	९८५८०६४३५८	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
१०	शलिकराम साहु	सदस्य	९८६८९७९४९७	सचिव नेरसो
११	राजेन्द्र रायमाझी	सदस्य	९८५८०९०६०४	इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख

१२	विनय प्रकाश दिक्षित	सदस्य	९८५८०२४९३४	स्थानिय पत्रकार
१३	दिपक चन्द्र	सदस्य	९८४९५९६९९६/९८५८०७	सशस्त्र प्रहरी वल विअोपि ३०९९
१४	लक्ष्मी कान्त मिश्रा	सदस्य सचिव	९८६८२५००३१	फोकल पर्सन

अनुसूची २. पालिकास्तरमा कार्यरत सरोकारबाला निकायहरूको विवरण :

क्रस	संघसंस्थाको नाम	जिम्मेवार	पद	सम्पर्क नं.
१	नेरसो उपशाखा	शलिकराम साहु	सचिव	९८६८९७९४७७
२	बिग्रुप	डम्मर सुनार	प्रमुख	९८५८०६७०९५
३	युनिस्को क्लब	अकबुल अहमद	प्रमुख	
४	सामाजिक विकास मञ्च बाँके	चम्प सिंह थापा मगर	अध्यक्ष	

अनुसूची ३. सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनकोविवरण

क्र.सं.	स्रोत, साधन/उपकरण	आवश्यकता	संख्या	भण्डारण स्थल, स्थान
१	दमकल (१	१	गाउँपालिका
२	एक्सामेटर (जेर्सीवि)	२	१ हाल विग्रिएको	गाउँपालिका
३	जीप	३	१	गाउँपालिका
४	लाईफ ज्याकेट	२००	११०	३० बि.ओ पी.६०,
५	क्लाइम्बिङ डोरी	१०	४ रोल	बि.ओ.पी./गाउँपालिका र वडा
६	सेफटी हेल्मेट	४८	१२	गाउँपालिका
७	रवर बुट	४८	२	गाउँपालिका
८	स्ट्रेचर	१२	५	स्वास्थ्य शाखा, सुइया
९	मेगा हयाण्डमाइक	१२	१	गाउँपालिका
१०	इमर्जेन्सीटर्च लाईट	१२	४	स्वास्थ्य शाखा
११	आगो निभाउने यन्त्र	६	१	गाउँपालिका
१२	आगो निभाउने	२४	१२	गाउँपालिका

१३	साईरन	१२	२	बडा न ६
१४	रवरको पञ्जा	४८	०	
१५	ओ व्याग	१२	०	
१६	प्राथमिकउपचार किट	१२	८	बडा / गाउँपालिका
१७	खन्ती (सवल)	१२	०	
१८	वेल्चा	१२	०	
१९	गैती	१२	४	गाउँपालिका
२०	टेन्ट	१२	२	पालिका स्टोर
२१	गम्बुट	४८	१६	" "
२२	प्लाष्टिक हेलमेट	४८	१२	," ,वि ओ.पी
२३	१० ली. को बाल्टी (२४	१२	," "
२४	प्लाष्टीक रोबड बोट	२	१	वि.ओ.पी कटकइया

२५	लाइफ ब्वाय	५०	२५	,, „
२६	किलप	४८	१६	„ „
२७	फरुवा		२	गंगापुर बी ओ पी
२८	पक		४	गंगापुर बी ओ पी
२९	सावेल		२	गंगापुर बी ओ पी
३०	बन्दारो		१	गंगापुर बी ओ पी
३१	गल		१	गंगापुर बी ओ पी
३२	घन		१	गंगापुर बी ओ पी
३३	अस्थाई अवास	२०	८	वडा न ५,६ कार्यालय
३४	त्रिपाल	५०	३२	वडा न ५,६ कार्यालय

तालिम प्राप्त जनशक्ति विवरण :

क: समुदायमा आधारित खोज तथा उद्धार सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्तिहरु

क्र.स .	नम	लिङ्ग		ठेगाना	फोननं.	फोटा
		महिल ा	पु रुष			
1	पण्डु यादव		☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9858029121	
2	प्रमोद कुमारयादव		☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9863152322	
3	चन्द्रमणियादव		☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9861840220	

4	शेषराज यादव	☐	नरैनापुर-५ मटेरीहिया	9868656996	
5	अरविन्दकुमारकुम्हार	☐	नरैनापुर-५ मटेरीहिया	9120801671	
6	रामरूप गोडिया	☐	नरैनापुर-५ मटेरीहिया	9822505820	

7	ओमप्रकाशमौर्य	☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9869518602	
8	राजकुमार यादव	☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9844820730	
9	ओमकारपासी	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9868185597	
10	सेतुराम विश्वकर्मा	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9812406389	
11	रमेशलालभुजवा	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9864822555	
12	कमला खड़का	☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9864885729	
13	लक्ष्मी चौधरी	☐	नरैनापुर-५ मटेहिया	9868215368	
14	महेशकुमारयादव	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9864918358	

15	हेमकुमारमौर्य	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9864822056	
16	जगदीशप्रसादगोडिया	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9868188003	
17	तिरथराममौर्य	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9864918996	
18	करामत अलि	☐	नरैनापुर-५मटेहिया	9868257822	
19	रामविलासमौर्य	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9868125300	
20	विरबहादुरचौधरी	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9800548011	
21	प्रवीणकुमारयादव	☐	नरैनापुर-५मटेहिया	9847616803	
22	सन्तोषीधोबी	☐	नरैनापुर-६गंगापुर	9844839952	

23	सुनिता मौर्य	☐	नरैनापुर-दगंगापुर	9864918918	
24	पारसनाथ वर्मा	☐	नरैनापुर-दगंगापुर	9822474775	

अनुसूची:

४ विषयगत केन्द्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूको हालकोविवरण

(क) समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथाउद्धार

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	विनोद कुमार चौधरी	सयोजक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	९८४८९७३२३
२	बच्छराज विश्वकर्मा	सदस्य	LEOC शाखा	९८६८६५९५५०
३	सालिक रामशाहु	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८६८९७९४९७
४	राजेन्द्र रायमाझी	सदस्य	इलाका प्रहरी प्रमुख	९८५८०९०६०४
५	विनय प्रकाशदिक्षित	सदस्य	पत्रकार	९८५८०२४९३४
६	दिपक चन्द	सदस्य	सशस्त्र प्रहरी बलविभाग	९८४९५९६९९६/९८५८०७३०९९
७	डम्मर सुनार	सदस्य	बिशुप	९८५८०६७०९५
८	लक्ष्मी कान्तमिश्रा	सदस्य	पालिका फोकलपर्सन	९८६८२५००३१
९०	चम्प सिंह थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मँच बॉके	९८४६८५६३६३/९८४८९४९२

(ख) खाद्य तथा कृषि

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	सदन भण्डारी	सयोजक	कृषि शाखा	९८५२६६०६४८
२	जगतराम यादव	सदस्य	पशु सेवा शाखा	
३	घनश्याम थारु	सदस्य	कृषि शाखा	
४	महेश कुमारमौर्य	सदस्य	भेटनरी	
५	सालिक रामशाहु	सदस्य	नेपाल रेडक्स सोसाइटी	९८६८९७९४९७
६	विनय प्रकाश दिक्षित	सदस्य	पत्रकार	९८५८०२४९३४
७	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०९५
१०	चम्प सिंह थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉर्के	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	नरेन्द्र कुमार शाह	सयोजक	स्वास्थ्य शाखा	९८४४४२३२३१
२	कृष्णकुमारी चन्द्र	सदस्य	महिला तथा बालवालिका शाखा	९८६६८४८२६६
३	सालिक रामशाहु	सदस्य	नेपाल रेडक्स सोसाइटी	९८६८९७९४९७
४	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०९५
५	चम्प सिंह थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉर्के	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रबन्धन

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	कृष्णकुमारीचन्द्र	सयोजक	सामाजिक विकास शाखा	९८६६८४८२६६
२	विनोद कुमार चौधरी	सयोजक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	९८४८९७८३२३
३	असफाक खाँ	सदस्य	खानेपानी उपभोक्ता महासघ	९८२४५९४००७
४	सालिक रामशाहु	सदस्य	नेपाल रेडक्स सोसाइटी उपशाखा	९८६८९७९४९७

५	कृष्णकुमारीचन्द्र	संयोजक	सामाजिक विकास शाखा	९८६६८४८२६६
६	कृष्णकुमारथारु	सदस्य	शिक्षा शाखा	९८६८८५८९३०
७	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०१५
८	चम्प सिहं थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉके	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

(ड) आपत्कालीन आश्रय तथा गैर खाच सामग्री

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	प्रदीप कुमार यादव	संयोजक	पुर्वाधार शाखा	९८४७४७५६५४
२	सलिकराम शाहु	संयोजक	नेपालरेडक्स सोसाइटीउपशाखा	९८६८८९७९४९७
३	विनय प्रकाशदीक्षित	सदस्य	पत्रकार	९८५८०२४९३४
४	राजेन्द्र रायमाझी	सदस्य	इलाका प्रहरी प्रमुख	९८५८०९०६०४
५	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०१५
६	चम्प सिहं थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉके	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

(च) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा सुरक्षा

क्र.सं	निकाय	पद	नामवली	सम्पर्क नम्बर
१	महिला विकास शाखा	संयोजक	कृष्ण कुचन्द	९८६६८४८२६६
२	नेपाल रेडक्स सोसाइटी	सदस्य	सालिक राम शाहु	९८६८९७९४९७
३	महिला सञ्जाल	सदस्य		
४	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०१५
५	चम्प सिहं थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉके	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

(ज) आपत्कालीन शिक्षा

क्र.सं.	नम	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	कृष्ण कुमारथारु	संयोजक	शिक्षाशाखा	९८६८८५८९३०
२	सालिक रामशाहु	सदस्य	नेपाल रेडक्स सोसाइटी	९८६८९७९४९७
३	डम्मर सुनार	सदस्य	विग्रुप	९८५८०६७०१५
४	चम्प सिहं थापा मगर/तारा भुशाल	सदस्य	सामाजिक विकास मैच बॉके	९८४६८५६३६३/९८४८९७४९९२

अनुसूची ६. वडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुको विवरण

वडा नं.	समिति विवरण	सम्पर्क व्यक्ति :	सम्पर्क नम्बर
१	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, कटकुइयाँ	इसाक जोलाह	९८५८०८६४५६
२	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, लक्ष्मणपुर	मसुद अहमद शाह	९८५८०८४९७७
३	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, कालाफाँटा	अजय कुमार मिश्रा	९८४४८९३३५८
४	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, नरेनापुर	मनोज कुमार शर्मा	९८४०९९९५४७
५	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, मर्टेहिया	कृष्ण चन्द्र मौर्य	९८५८०३७५५५
६	वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति, गंगापुर	प्रेम चन्द्र मौर्य	९८५८०३०९८७

अनुसूची ७. आपतकालिन सेवाका सवारी साधनको विवरण

क्र.सं.	संचालन गरिएको निकाय	पद वा जिम्मेवारी	सम्पर्क नम्बर	सवारी साधनकोनाम
१	नरेनापुर गाउँउपालिका	नन्द लाल सोनकर	९८५८०३१०७१	द्यमकल
२	नरेनापुर गाउँउपालिका	रन्जीत खाँ	९८५८०३१०७०	एम्बुलेन्स
३	नरेनापुर गाउँउपालिका	इसरार खा	९८६६०८५५२९	डोजर
४	नरेनापुर गाउँउपालिका	राजु मुकेरी	९८४९३९४०३५	बस

नुसूची- द विपद् प्रारम्भक द्रुत लेखाजोखा फाराम(Initial Rapid Assessment-IR)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IR)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपदको प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	सामान्य प्रतिकूल	
सदरमुकामबाट अनुमानित दुरी	☐ ☐	

मूलकसंख्या	बेपत्तासंख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या)	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या)
महिला :	महिला :	महिला :		

पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :	
वालवालिका :	वालवालिका :	वालवालिका :	
अन्य :	अन्य :	अन्य :	
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :	

खोज तथा उद्धारको अवस्था विस्थापितहरु हाल वसिरहेको ठाँउ / संरचना	मझरहेको नभएको उद्धार संख्या ☐ ☐ विद्यालय: संख्या ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ☐ सडक छेउ संख्या ☐ वन क्षेत्र: संख्या ☐ अफैन्तरछिमेकी: संख्या अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या ☐	
---	--	--

अहिले प्रभावित स्थानसम्मआवत- जावतको अवस्था	ठिक छ ☐ ☐	सामान्य अवस्थामा यातायात सेवाकोपहुँच छ, ☐	सवारी साधन/यातायात सेवा	अवरुद्धभएको अवरुद्धनभएको ☐
---	---	---	-------------------------	---

		☒ छैन	
नर्जिकै चालु हेलीप्याडको अवस्थाचालु अवरुद्ध ☒ ☐ ☐			
संचार सेवा विधुत सेवा उपलब्ध प्रभावित परिवारको संचित खाद्य सामग्री स्वास्थ्य सेवा सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी विद्यालय		☒ अवरुद्ध भएको ☒ अवरुद्ध नभएको	
		☒ अवरुद्ध भएको अवरुद्ध नभएको	
		☒ क्षाति भएको (घरधुरी संख्या) ☒ क्षाति नभएको (घरधुरी संख्या) ☒	
		☒ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☒ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि ☒ स्थानान्तरण ☒ गर्नुपर्ने भएमा, संख्या:	
		☒ उपलब्ध छ ☒ उपलब्ध छैन	
		☒ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☒ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या 	

खानेपानीको आपूर्ति	☐ सुचारू (पर्याप्त) (संख्या: ...) अपरिवर्धन (संख्या: ...) ☐ प्रभावित धरधुरी संख्या: ... ☐
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) आशिंक क्षति (संख्या) ☐
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) आशिंक क्षति (संख्या) ☐
सामुदायिक भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) आशिंक क्षति (संख्या) ☐
कृषि वालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल (विद्या) रोपनी
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
पंक्ती क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) आशिंक क्षति (संख्या) ☐

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	सामान्य छ महामारीको संभावना छ ☐
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्दछ (धरधुरी संख्या) ☐

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या	
गमवर्ती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि	आवश्यक भएको आवश्यक नभएको

आवश्यक सामग्रीहरु (मर्यादा सामग्री -Dignity kit) अन्य सेवा आवश्यक.....	आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिकआहारा तथा सामग्रीहरु	आवश्यक भएकोआवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - (जस्तै शैक्षिक तथावालमैत्री स्थल (ऋग्धर्षम चर्चालमधिकउवअभ)	आवश्यक भएकोआवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	आवश्यक भएकोआवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांगता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	आवश्यक भएकोआवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय / अशक्त विरामीको संख्या:	

--	--

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम रपरिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउनेपरिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरणगर्ने	आवश्यक पर्ने संख्या ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामाग्री परिवार (कर्वि) टेन्ट संख्या..... + त्रिपाल संख्या.....गुन्डी (स्पार्टेस) संख्या.....	खाद्यान्त (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना पिउने पानी.....	

	<p>कम्बल संख्या.... कपडा संख्या..... भाडाकुँडा संख्या.....तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट करिजना)</p> <p>☐ ☐ ☐</p>	<p>अन्य..... ☐</p>
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छितगतिविधि	भएको नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	☐ ☐
लैंड्रिक हिंसा, यौन हिंसा	भएको नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	☐ ☐
चोरी, लुटपाट)	भएको नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	☐ ☐
राहतकालागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	छ ☐ कैस ☐	

५ सूचना संकलनहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संख्या:	सम्पर्क नम्बर:	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				

२.	सदस्य				
४	सदस्य				

६ टोलीको थप Observation

७. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ । विपद् भएको २४ घण्टा भित्र स्थानीय तह, सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाका प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्सका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा)टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।

टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलनगर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । यस टोलीमा तालिमप्राप्त सदस्य सेवक समावेश समेत गरिन सक्नेछ ।

प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।

माथि उल्लिखित विकल्प बाहक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

अनुसूची- ९ विस्तृत सर्वेक्षण (घरधुरी सर्वेक्षण) फाराम

जिल्ला :
न.पा./गा.पा.:

वार्ड न.

टोल

१) विपद्को प्रकारः

२) विपद् परेको मिति:

३) समयः

४) घरमूलीको नामः

पेशा: जाती

र जनजाती :

५) परिवार संख्या:

महिला संख्या:

परुष संख्या:

जम्मा संख्या:

६. उमेर समूह अनुसारको परिवार सङ्ख्या:

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष सम्म			

६ -१८ वर्ष			
१९ -५९ वर्ष			
६० वर्षभन्दा माथि			
कुल जम्मा			

७. परिवारको किसिम: क) महिला घरमुली भएको परिवार ख) अन्य

८) सङ्कटासन्न व्यक्ति :

भर्खर जन्मेकावच्चाहरू वृद्धरबृद्धा		अशक्तता भएका व्यक्तिहरू (एध्य)	गर्भवती	सुत्केरी	विशेष विरामीहरू (जड्हखच्छक्त्य, र अन्य रोगीहरू)
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष

९) क्षतिको विस्तृत विवरण : मानवीय क्षति

विवरण	क्षति	संख्या		जम्मा संख्या
		महिला	पुरुष	
मानवीय क्षति	मृत्यु			
	हराएको			
	घाइते			

१०) वसस्थान क्षति

क्षतिको अवस्था	क्षति	जम्मा क्षतिकोअनुमानित मूल्य रु.मा	कैफियत
पूर्ण क्षति तथा प्रयोग	आंसिक क्षति तथा मर्मत गरी	घरायसी सामग्री क्षति	

गर्न सकिने अवस्था	प्रयोग गर्न सकिने			

११) जीविको पार्जनको क्षेत्रहरुमा भएको क्षति

जीविको पार्जनका क्षेत्रहरु	जीविको पार्जनका सम्पत्तिहरु		क्षतिको अवस्था	जम्मा क्षतिको अनुमानित मूल्य रु.मा
	सम्पत्तिहरु	परिमाण तथा एकाई		
कृषि	जीमन			
पशुपालन	भैसी			
भण्डारीत खाद्यान्न	धन			
	मकै			
व्यापार				
अन्य				

१२) स्वास्थ्य तथा सरसफाईको क्षेत्रमा भएको क्षति

	क्षतिको अवस्था	जम्मा क्षतिको अनुमानित मूल्य रु.मा	कैफियत
खानेपानी तथा सरसफाई			
दारा			
ईनार			

ट्यूव बेल			
रिजरभाएर ट्याङ्की			
शौचालय			
अन्य			

१३)यस अधि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भएः

क्र.सं.	राहत सहयोगको प्रकार	परिमाण	वितरण गर्ने संस्था	कैफियत
१	तथारी खाना			
२	निर्यामित खाना			
	चमल			
	चाल			
	तेल			
	नून			
३	गैर खाद्य सामग्री			
	नरेसो			
	राहत सामग्री सेट			
	थप त्रिपाल			
	पानी शुद्धिकरण गर्ने औपचारी			
५	अन्य			

११. आवश्यकता पहिचान

क्र.सं.	राहत सहयोगको प्रकार	परिमाण	वितरण गर्ने संस्था	कैफियत
१	तयारी खाना			
२	नियमित खाना			
३	चमल			
४	चाल			
५	तेल			
६	नून			
७	गैर खाद्य सामग्री			
८	नरेसो राहत सामग्री सेट			
९०	थप त्रिपाल			
११	खानेपानी			
१२	सरसफाई सुविधाहरू			
१३	शैक्षिक सहयोग			
१४	स्वास्थ्य			
१५	अन्य			

१२) तत्कालको लागि अस्थायी आवास र पुनर्जाग (Recovery)कार्यक्रम सञ्चालनको लागिसिफारिस :

क्र.सं.	गतिविधिहरूको विवरण	तत्कालको लागि	लामो समयका लागि
१	जीविकोपार्जन		
२	घर निर्माण तथा मर्मत		
३	खाद्यन्न तथा वित्त विजन तथा कृषि औजार		
४	खानेपानी तथा सरसफाई		
५	शिक्षा स्वास्थ्य र सरसफाई		

स्थानीय तह
रेडक्स सोसाईटी

नेपाल प्रहरी

नामःपदः

नामःपदः

हस्ताक्षरः

हस्ताक्षरः

स्वीकृत मिति: २०८०।०६।०४